

Kansalaisten kaivosvaltuuskunta ry
Vesiluonnon puolesta ry
Molempien yhteyshenkilö Jari Natunen
njarit@yahoo.com
jrnatunen@mail.com

Vaatus hallintopakon käytöstä, Kansalaisten kaivosvaltuuskunta ry, Vesiluonnon puolesta ry

Päätös luonnonsuojelulain mukaisten pakkokeinojen käytöstä, kaivoslain mukainen malminetsintälupa, Kultatie Holding Oy, Jokioinen, Tammela

1 ASIA

Päätös vaatimukseen luonnonsuojelulain mukaisesta hallintopakkomenettelystä koskien malminetsintäluvan tarkoittamaa malminetsintää

2 VAATIMUKSEN ESITTÄJÄT

Vesiluonnon Puolesta ry
Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - Mining Watch Finland ry
Molempien yhdistysten yhteyshenkilö: Jari Natunen

3 ASIAN VIREILLETULO

Vesiluonnon Puolesta ry. on vaatinut 20.7.2021 sähköpostilla Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY-keskus) kieltämään Kultatie Oy:n kairaukset kaivoslain mukaisella malminetsintäalueella. Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - Mining Watch Finland ry on liittynyt 15.9.2021 sähköpostilla hallintopakon vireillepanoon.

Vaatimuksessa esitettyjen luonnonarvoille esitettyjen haittojen ja lukuisten Natura-alueeseen liittyvien viittausten takia Hämeen ELY-keskus käsittelee asiaa ympäristönsuojelulain mukaisen asian lisäksi luonnonsuojelulain mukaisena pakkokeinoasiana.

Vastaava asia on laitettu vireillä myös Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa.

4 ASIAN SISÄLTÖ

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) on 24.5.2019 myöntänyt kaivoslain (621/2011) mukaisen malminetsintäluvan (lupatunnus ML2018:0118) Kultatie Oy:lle. Toiminnanharjoittaja on toimittanut TUKESille ja ELY-keskukselle 27.5.2021 ilmoituksen kallioperäkairausten toteuttamisesta. Malminetsintäluvan mukaisen tutkimusalueeseen kuuluvat

Somero, Tammela ja Jokioinen. Tammela ja Jokioinen kuuluvat Hämeen ELY-keskuksen toiminta-alueeseen.

Vesiluonnon Puolesta ry vaatii kieltämään Kultatie Oy:n kairaukset kaivoslain mukaisella malminetsintäalueella,

- a) kunnes toiminnanharjoittajan mahdolliset rikkomukset ovat kaivoslain, kaivannaisjätelain ja ympäristönsuojelulain suhteen lupatietojen annossa selvitetty;
- b) aikaisemmista kairauksista aiheutunut saastuminen on selvitetty;
- c) kaivannaisjätteiden kerääminen ja asianmukainen jätehuolto on varmistettu sekä kiinteiden mineraalijätteiden että kairausveden osalta;
- d) kairauskemikaalien/apuaineiden mahdollinen käyttö on selvitetty ja luvattomien kemikaalien käyttö on kielletty. Erityisesti tulee selvittää öljyjen ja varattujen polymeerien kuten polyakryyliamidien käyttö;
- e) selvitetään maastoon aikaisemmin ruostumaan jääneet kairausputket ja niiden poistamisesta vastaavat tahot ja
- f) edellisten perusteella yhtiö on suorittanut vakuudet, jotka kattavat myös yhtiölle kuuluvat aikaisemman toiminnan vahinkojen vakuudet.

Lisäksi ELY-keskusta on lähetetyssä kirjelmässä pyydetty varmistamaan, ettei kairausten melusta tai maastossa liikkumisesta aiheutu haittaa liito-oravalle, lintujen pesinnälle eikä Torrnsuon alueen eliöille taikka muille luontoarvoille.

5 ASIAN KÄSITTELY JA SELVITTÄMINEN

Toiminnanharjoittajan edustaja on toimittanut ELY-keskukselle 3.8.2021 tiedoksi tutkimuspistekohtaisen näytteenottosuunnitelman. Lisäksi ELY-keskukseen on tullut 26.8.2021 toiminnanharjoittajan tutkimustyöilmoitus toisen kairausyksikön käytöstä. Samalla on tehty lisäys aikaisempaan tutkimusilmoitukseen niin, että yhtiö on säkittänyt kairauksessa syntyneen kivijauheen (soija) tähän mennessä valmistuneilta pisteiltä ja jatkaa edelleen tätä käytäntöä.

Hallintopakkohakemuksesta on pyydetty vastine Kultatie Oy:ltä ja pyydetty lausuntoa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakijalta on pyydetty lisäselvitystä yhdistyksen tarkoituksesta. ELY-keskus on varannut asian vireillepanijoille mahdollisuuden vastaselityksen antamiseen Kultatie Oy:n vastineeseen ja kirjelmiin sekä TUKESin lausuntoon liittyen.

Kultatie Oy on toimittanut 19.8.2021 vastineen koskien Vesiluonnon Puolesta ry:n hallintopakkovaatimusta. Vastineen mukaan näytteenotto on käynnistynyt 3.8.2021.

Vastineen mukaan kairauksessa syntyvän poraussoijan määrä vaihtelee merkittävästi kallion rikkonaisuudesta riippuen. Vastineen mukaan kairausnäytteenotossa syntyvää kairaussoijaa ei sen määrän vuoksi pitää hallintopakkovaatimuksessa viitatus Viiankivaaran Natura-arvioinnissa mainittuna kaivannaisjätteenä tai hallintopakkovaatimuksessa mainitun kaivosten sivukivikasoina.

15.10.2021

Yhtiö on vastannut huoleen soijan ympäristövaikutuksista ja soijan keräys ja pois kuljetus on jo toteutettu ensimmäisestä kairareistä alkaen eli soijaa ei jää maastoon. Vastineessa katsotaan, että vaatimus kairauksen huuhteluveden tuonti paikalle muualta on perusteeton ja lisää toiminnan ympäristövaikutuksia. Kairauksessa ei käytetä vesistöihin, ilmaan, tai maata tai kallioperään joutuvia kemikaaleja tai kairauslisäaineita. Vastineessa on kuvattu varautuminen kairauskaluston mahdollisten vuotojen torjuntaan.

Kairauksista aiheutuvan melun osalta vastineessa on todettu, että Satulinmäki rajoittuu joka puolelta viljeltyihin peltoihin, joilla työskentelee työkoneita ja Torronsuon kansallispuistona leikkaa vilkasliikenteinen maantie. Kairakoneen melutaso ei poikkea esim. traktorin melutasosta. Kairauksen aiheuttama melu on häviävän pieni alueen kokonaisuormituksessa eikä malminetsintäalueella liikuta koneilla tai laitteilla, joiden aiheuttamat ääni- tai maastovaikutukset poikkeaisivat esimerkiksi tavallisen metsäkoneen tai traktorin vaikutuksista. Malmitutkimusten ei voida katsoa aiheuttavan alueen läheisyydessä yleisesti harjoitettavasta maa- tai metsätaloudesta poikkeavaa haittaa arvokkaalle eliöstölle tai muille luontoarvoille. Lisäksi vastineessa on todettu, että yhtiön aiemmista kairauksista ei ole jäänyt merkkejä maastoon. TUKES on tehnyt tarkastuksen alueelle eikä kairauksista ole ollut mitään huomauttamista.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on antanut hallintopakkohakemuksesta lausunnon.

Tukes painottaa, että vaatimuksessa mainittu AA Sakatti Mining Oy:n malminetsintäkohde sijaitsee Natura-suojelualueella, ja kairauskilometrit ovat huomattavasti suuremmat kuin kyseisellä pääosin maa- ja metsätalousmaalle sijoittuvalla hallintopakkovaatimuskohteella. Vaikutukset maatalouskäytössä olevien maiden ja tien yli Torronsuon Natura-alueelle ovat minimaaliset melun tai muiden vaikutusten osalta. TUKES on suorittanut Satulinmäen kohteella myös kenttävalvontaa, josta lausunnon liitteenä viimeisin maastovalvontaraportti. TUKES on myöntänyt malminetsintäluvan Satulinmäen alueelle L2018:0118. Hakemus on täyttänyt kaivoslaissa asetetut edellytykset, eikä sille ole ollut kaivoslain mukaisia esteitä.

Yhdistykset ovat toimittaneet 15.9.2021 tiedoksi sääntönsä, jonka mukaan yhdistykset ovat valtakunnallisia ja yhdistysten tarkoituksena on muun muassa ympäristön- ja luonnonsuojelu.

Yhdistykset ovat antaneet vastaselityksen 2.10.2021 ja siihen liittyvän täydennyksen 7.10.2021. Näissä ei tuotu esiin uusia tai täydentäviä seikkoja liittyen toiminnan luontoarvoihin kohdistuviin vaikutuksiin.

6 MERKINTÄ

Tämä päätös koskee luonnonsuojelulain mukaisten pakkokeinojen käyttöä. Tämän lisäksi Hämeen ELY-keskuksen ympäristöyksikkö käsittelee

hallintopakkohakemusta koskevan vaatimuksen siltä osin, kun asia koskee ympäristösuojelulain asettamia velvoitteita. Varsinais-Suomen ELY-keskus käsittelee hallintopakkohakemusta koskevan vaatimuksen siltä osin, kun asia koskee Someron kunnan alueella tapahtuvaa toimintaa.

7 ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei aloita luonnonsuojelulain mukaisten pakkokeinojen käyttöä asiassa.

7.1 Ratkaisun perustelut

Hämeen ELY-keskus on ratkaissut asiassa tehdyt vaatimukset siltä osin kuin ne kuuluvat sen toimivaltaan luonnonsuojelulain mukaisena valvontaviranomaisena.

Luonnonsuojelulain 57 §:n mukaan valvontaviranomainen voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määräajassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella.

ELY-keskus katsoo, että vireille panoa koskevassa asiassa ei ole laissa säädettyä perustetta ryhtyä 57§ mukaisiin pakkokeinomenettelyihin. Asiassa saadun selvityksen mukaan ei ole toimittu luonnonsuojelulain tai sen nojalla annetun asetuksen vastaisesti.

Kuvatun malminetsinnän ei voida katsoa olevan Natura-alueen heikentämiskiellon vastaista toimintaa. Kairaus sijoittuu Torrnsuon Natura-alueen läheisyyteen. Toiminta ei kuitenkaan sijoitu suoraan Torrnsuon Natura-alueelle. Toiminnan luonteen ja häiriintyvien kohteiden sijainnin tarkastelun perusteella toiminnasta ei aiheudu merkittävää meluhaittaa. Myöskään kairausvedestä ei katsota aiheutuvan pintavesien tai pohjavesien pilaantumisvaaraa. Näistä seikoista johtuen toiminnan ei voida katsoa aiheuttavan heikennyksiä Torrnsuon Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontoarvoille tai alueen muille luonnonsuojelulain nojalla suojellulle luontoarvoille.

Toiminnan ei voida myöskään nähdä rikkovat luonnonsuojelulain 49§ mukaista liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämis- ja heikentämiskielloa. Kairaukset eivät sijoitu alueelle, josta on aiempia liito-oravahavaintoja. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojelu on käsitelty kaivosluvassa riittävällä tasolla.

Toiminta ei myöskään ole rauhoitetun lajiston osalta luonnonsuojelulain 39§ tarkoitettua kiellettyä tahallista häirintää.

7.2 Perustelujen yhteenveto

Yhteenvetona vireille panijoiden esittämistä vaatimuksista ja niiden perusteluista ELY-keskus toteaa, että vireille panijat eivät ole esittänyt sellaisia tosiseikkoja, jotka osoittaisivat puheen olevan malminetsinnän olevan luonnonsuojelulain tai sen nojalla olevien säännösten vastaista toimintaa. Valvontaviranomaisen toiminnasta saamien tietojen perusteella

15.10.2021

toiminnanharjoittaja ei ole rikkonut tai laiminlyönyt sille asetettuja velvoitteita. Myöskään ei ole aihetta epäillä toiminnan aiheuttavan luonnonsuojelulaissa kiellettyjä seurauksia. Tämän vuoksi käsillä ei ole luonnonsuojelulaissa säänneltyjä edellytyksiä pakkokeinojen käyttöön.

8 SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Luonnonsuojelulaki (20.12.1996/1096)

9 KÄSITTELYMAKSU

Päätös on maksuton.

10 MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi hakea muutosta valittamalla luonnonsuojelulain nojalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Susanna Rokkanen ja ratkaissut luonnonsuojeluasiantuntija Riitta Ryömä.

Liitteet

Valitusosoitus

Jakelu

Jari Natunen järjestöjen edustajana sähköpostilla

Tiedoksi

sähköisesti
Ympäristöministeriö
Alueellinen luonnonsuojelujärjestö
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Jokioisten kunta
Tammelan kunta
Varsinais-Suomen ELY-keskus

Tämä asiakirja HAMELY/217/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/217/2019 har godkänts elektroniskt

Ryömä Riitta 15.10.2021 14:54

Rokkanen Susanna 15.10.2021 14:48